

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2012. gada 13.jūnijā

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

180. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, G.Princis, I.Staša
- Šaršūne, I.Tapiņa, V.Valgums
Konsultanti:
V.Cielava – jurists
U.Bratuškins – Rīgas Tehniskā universitāte
A.Kušķis – Rīgas domes pilsētas attīstības departaments
V.Brūzis – Rīgas pilsētas Būvvalde
R.Bula – Rīgas pilsētas arhitekta birojs
Projektu pārstāvji:
I.Lazdiņš: Administratīvās ēkas Pulkveža Brieža ielā 12 papildus tehnisko un darba telpu, t.sk. sanitārtehnisko, izbūves uz jumta iespēju un risinājumu skiču priekšlikums.

Sēdi vada: A.Kronbergs
Sēdi protokolē: B.Mūrniece
Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 180. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

B. Mūrniece informē, ka Padomei jau pēc 180.sēdes darba kārtības publicēšanas iesniegts Rīgas pilsētas izpilddirektora lūgums sniegt atzinumu par grozījumiem pašvaldības saistošajos noteikumos nr. 108. „Par kārtību, kādā tiek saskaņota un organizēta ielu tirdzniecība”. Padome konstatē, ka minētajā vēstulē nav sniegta pilnīga informācija, minot tikai atsevišķus uzņēmēju ierosinājumus. Ņemot to vērā, Padome nolemj jautājuma izvērtēšanu atlikt uz nākamo sēdi, aicinot sēdē piedalīties arī Rīgas pilsētas Būvvaldes Pilsētvides dizaina nodaļas vadītāju A.Golbergu, lai sniegtu precīzāku informāciju par J.Radzeviča vēstulē minēto problemātiku. Padome apstiprina 180.sēdes darba kārtību bez izmaiņām.

2.

Padomes 181. sēde un tās darba kārtība

I.Staša – Šaršūne informē, ka ir apstiprināta Rīgas vēsturiskā centra plānojuma grozījumu nodošana sabiedriskajai apspriešanai, tāpēc būtu nepieciešams uzsākt minēto grozījumu izvērtēšanu Padomē. Padome vienojas **181. (ārkārtas) sēdi rīkot 29.jūnijā plkst. 10.00.** Padome nolemj papildus Rīgas vēsturiskā centra plānojuma grozījumu izvērtēšanai darba kārtībā iekļaut jautājumu par vasaras kafējnīcām. I.Tapiņa informē, ka 181. sēdē nepiedalīsies. Padome nolemj **182.sēdi rīkot 4.jūlijā plkst. 15.00.**

3.

Administratīvās ēkas Pulkveža Brieža ielā 12 papildus tehnisko un darba telpu, t.sk. sanitārtehnisko, izbūves uz jumta iespēju un risinājumu skiču priekšlikums.

Projektētājs un iesniedzējs: Ingurds Lazdiņš

Ziņo: I.Lazdiņš informē par projekta ieceri. Uzsver, ka ēkas augstums netiek mainīts. Esoša ēka, jauno apjomu pievienojot tās esošajā augstumā.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

J.Asaris: arī VKPAI Projektu izvērtēšanas komisija šīs dienas sēdē vērtēja šo projektu, atzīstot, ka no mantojuma saglabāšanas viedokļa tas nebūtu komentējams. Tomēr, ņemot vērā ierosinājuma pretrunas ar spēkā esošajiem noteikumiem, arī komisija nolēma lūgt Padomes izvērtējumu.

V.Cielava: MK noteikumu nr 127. „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi” 7.2.3. punkts nosaka, ka „kultūrvēsturiski unikālām, ļoti vērtīgām un vērtīgām ēkām saglabājama vēsturiskā jumta forma. Izņēmumi pieļaujami, ja pārveidojumi uzlabo jumtu ainavu vai tie nepieciešami ēkas saglabāšanai. Tie iepriekš saskaņojami ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, Rīgas pilsētas būvvaldi un Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomi”. Uzskata, ka šajā gadījumā izņēmums pieļaujams, jo tas uzlabo jumta ainavu.

V.Brūzis: piedāvātās ieceres augstums pārsniedz 24 metrus, kas noteikti pašvaldības saistošajos noteikumos, tāpēc nav atbalstāms.

J.Dambis: Neatbalsta principu, kad esošas ēkas augstākā elementa augstākais punkts tiek pieņemts par mēru pārējai jumta attīstībai – papildus izbūvēm. Tik vienkāršots princips Rīgas vēsturiskajā centrā nav pieļaujams. Šajā gadījumā Būvvaldei jāizvērtē ieceres atbilstība spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Ja ir iespējamas atkāpes, tad arhitektūras kvalitāti var vērtēt Padomē. Ja Būvvalde uzskata, ka iecere neatbilst saistošajiem noteikumiem, Padomei nav tiesību to vērtēt un atļaut. Ja pašreizējie noteikumi šādu ieceri neatļauj, var diskutēt par iespējamām izmaiņām esošajos noteikumos, kas tādu izbūvi pieļautu.

I.Tapiņa: neuzskata, ka Padomei šajā gadījumā būtu jāpieņem lēmums, jo jautājumu izvērtēšanai nav sniegusi ne Būvvalde ne VKPAI.

I.Staša – Šaršūne: slikti, ja inženierbūves būtu iegāsts citu jaunu būvju, apdzīvojamu telpu veidošanai uz esošas ēkas jumta.

U.Bratuškins: padomju laika mantojums ir viens no aspektiem, ko šeit vajadzētu izskatīt un ņemt vērā. Negribētos pieņemt, ka viss padomju laikā radītais automātiski ir slikts. Padomju laika ēkām ir raksturīga kā ar nazi nogriezta augšējā stāva robeža, laika gaitā parādoties papildus inženiertehniskajiem elementiem, jo ēkas konceptā nav bijusi pilnīgi nekāda attieksme pret jumta ainavu. Līdz ar to būtisks ir jautājums par jumta ainavas uzlabošanu, ko var attiecināt uz lielu daļu padomju mantojuma. Ja risinājums jumta ainavu uzlabo, iespējams, jādome par saistošo noteikumu grozīšanu, tādā veidā meklējot ceļu, kā sakārtot jumta ainavu, veidojot izbūves, kas nolasāmas visas ēkas kontekstā. Konkrētais ierosinājums gan ir nejausi izvietojies neliels fragments un šobrīd nav uzskatāms par veiksmīgu.

J.Dambis: uzskata, ka padomju laika mantojumam ir sava kultūrvēsturiska vērtība. Tāpēc to nevajag pārmēru pārveidot, radot kaut ko arhitektoniski nesaprotamu. Ja veic ēkas kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanu, ir gadījumi, kad padomju laika ēkas novērtētas kā kultūrvēsturiski vērtīgas. Šī konkrētā ēka ir sava laika labas arhitektūras piemērs. Tāpēc jābūt uzmanīgiem ar jebkādiem ēkas pārveidojumiem. Runājot par jumta ainavu, jāņem vērā Rīgas reljefa īpatnību un iedibinātās kārtības rezultātā radītā pievilcīgā jumta ainava, kas tiks izmainīta ar katru šādu ārpus noteikumiem pieļautu precedentu.

A.Kronbergs: dažkārt mēs esam ķīlnieki likumiskiem pieņēmumiem, nespējot realizēt loģiskas lietas. Šis ir gadījums, kad situāciju varētu uzlabot, bet likums to neļauj. Nākotnē vajadzētu atrast veidu, lai šāda padome ar savu lēmumu varētu pieļaut atrisinājumu. Šobrīd šai ēkai ir gadījuma rakstura neprojektēts jumts, tam nav lielas vērtības, tāpēc jauns arhitektonisks elements situāciju tikai uzlabotu.

J.Dambis: ierosina lūgt Pilsētas attīstības departamenta speciālistiem, šobrīd gatavojot izmaiņas Rīgas vēsturiskā centra plānojumā, analizēt un ja nepieciešams, izvērtēt iespēju ieviest izmaiņas jumta ainavas sakārtošanas principos kontekstā ar padomju laika ēkām.

Padome lēmumu nepieņem, vienojoties atkārtoti jautājumu izvērtēt pēc pašvaldības speciālistu atzinuma par iespējām veikt grozījumus plānojumā saistībā ar padomju laika būvju jumtu sakārtošanu.

4.

Dārzeņu tirgus izveidošana uz zemes gabaliem Turgeņeva ielā 13, Turgeņeva ielā 15, Maskavas ielā 7 un Maskavas ielā 9. Iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

Ziņo: V.Brūzis informē par projekta izvērtēšanas nepieciešamību.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

I.Staša - Šaršūne – piedāvātā iecere ar Rīgas vēsturiskā centra plānojumu nav pretrunā. Diskutējams ir jautājums, kā

šāds tirgus tiks izveidots.

A.Kušķis: būvju un teritorijas apjoms nav pārāk liels. To kvalificē kā tirdzniecības un pakalpojumu objektu. Risināma transporta organizācija un apjomu vizuālā kvalitāte. Tirgus funkcija šajā vietā ir pieļaujama.

D.Baltiņa: atgādina, paralēli notiek diskusijas arī par Centrāltirgus attīstību, kas kļuvis pats sev par apgrūtinājumu ar pārāk lielu teritoriju. Jautājums, vai vajag vēl arī šo teritoriju lietot tirgus vajadzībai, padarot par vidējas kvalitātes vietu un deģradējot vidi. Varbūt šis rajons kvalitatīvi jāattīsta nedublējot centrāltirgus funkcijas?

J.Asaris: funkcijai kā tādai varētu piekrist, tāda tā tur ir izveidojusies jau vēsturiski. Kā plusu saredzētu, ka tā varētu atdzīvināt par kultūrvēsturiskām vērtībām atzītās ēkas, tās inkorporējot kompleksā.

J.Dambis: nav principiālu iebildumu pret funkciju. Varētu piekrist ar nosacījumu, ka paredzētajai apbūvei un vides elementiem jābūt risinātiem atbilstošā arhitektoniskā un telpiskās vides dizaina kvalitātē. Šobrīd piedāvātā skice neatbilst kvalitātes prasībām. Uzskata, ka nepieciešams noskaidrot apkārt dzīvojošo iedzīvotāju viedokli.

R.Bula: rosina ieteikt tpašniekam organizēt ideju konkursu par labāko arhitektonisko un dizaina risinājumu.

V.Valgums: nav iebildumu pret funkciju. Jārisina arhitektūras kvalitāte. Būtu nepieciešama publiskā apspriešana.

G.Princis: publiskā apspriešana ir labs instruments, kā nonākt pie kvalitatīva lēmuma. Ierosina informēt kaimiņus, ka teritorijas funkcija plānota kā nakts tirgus.

U.Bratuškins: mēs atkal esam saistošo noteikumu ķīlnieki. Nav pamata runāt par neatļaušanu. Atgādina, ka šobrīd runājam par pastāvīgu nevis pagaidu risinājumu, šajā kvartāla daļā radot pilnīgi atšķirīgu veidojumu, kas nav atbalstāms ilgtermiņā. Varbūt pie atvērtajiem plānojuma noteikumiem jādomā arī par minimālā apbūves augstuma limitēšanu vietā, kur apbūves nav.

V.Brūzis: apbūves noteikumi jau nosaka būves minimālo augstumu – 4,7 metri.

A.Kronbergs: īslaicīgi šāda tirgus izveide ir pamatota, tomēr uzskata, ka ilgtermiņā tā nav vietas kvalitatīva attīstība.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt tirgus funkcijas izveidošanu uz zemes gabaliem Turgeņeva ielā 13, Turgeņeva ielā 15, Maskavas ielā 7 un Maskavas ielā 9. Apbūvi risināt augstā arhitektoniskā un telpiskās vides dizaina kvalitātē, iespējams, rīkojot ideju konkursu. Aicināt Rīgas pilsētas Būvvaldi rīkot publisko apspriešanu. Padome norāda, ka piedāvātais nav pastāvīgs un ilglaicīgs risinājums.

Par – 7: A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, G.Princis, I.Staša - Šaršūne, I.Tapiņa, V.Valgums;
Pret – 0;
Atturas – 1: D.Baltiņa.

Lēmums: Atbalstīt tirgus funkcijas izveidošanu uz zemes gabaliem Turgeņeva ielā 13, Turgeņeva ielā 15, Maskavas ielā 7 un Maskavas ielā 9. Apbūvi risināt augstā arhitektoniskā un telpiskās vides dizaina kvalitātē, iespējams, rīkojot ideju konkursu. Aicināt Rīgas pilsētas Būvvaldi rīkot publisko apspriešanu. Padome norāda, ka piedāvātais nav pastāvīgs un ilglaicīgs risinājums.

5.

Par pieminekli baleta māksliniekam Mārim Liepam pie Latvijas Nacionālās operas.

Iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

Ziņo: J.Gertmanis informē par projekta ieceri. V.Brūzis informē par Padomes viedokļa nepieciešamību, vai projekta turpmākai attīstībai nepieciešams rīkot konkursu, vai arī iespējams turpināt darbu ar pašreizējiem autoriem?

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

J.Dambis: vieta ir bijusi pārrunāta un diskutēta, tās izvēle nav nejauša. Vērtējot pēdējo 20 gadu laikā tapušos pieminekļus, nākas atzīt, ka ne visi ir pietiekoši augstas kvalitātes no mākslinieciskā viedokļa. Šajā gadījumā, ja komisija ir iedzīvinājusies, var atbalstīt pieminekļa M.Liepam izveidi vietā pie Latvijas Nacionālās operas, aicinot turpmākajā darbā censties panākt objekta izcilu māksliniecisko kvalitāti.

A.Kronbergs: norāda, ka Rīgas domes Pieminekļu padomē ir bijuši ļoti dažādi un atšķirīgi viedokļi par konkrēto ieceri, aicinot turpmākajā darbā ņemt vērā Pieminekļu padomes ieteikumus.

G.Princis: ir svarīgi saprast konkursa ierosināšanas motīvus. Ņemot vērā, ka Kultūras ministrija rosināja šādu konkursu rīkot, būtu jāzina, vai šie motīvi ir spēkā, vai ministrija kā procesa ierosinātāja šobrīd piedāvāto risinājumu uzskata par atbalstāmu.

U.Bratuškins: nepieciešams uzsvērt vajadzību pēc objekta telpiskuma.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt pieminekļa M. Liepam izveidi vietā pie Latvijas Nacionālas operas, aicinot turpmākajā darba censties panākt objekta izcilu māksliniecisko kvalitāti.

Par – 7: A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, D.Baltiņa, I.Staša - Šaršūne, I.Tapiņa, V.Valgums;

Pret – 0;

Atturas –1 : G.Princis.

Lēmums: Atbalstīt pieminekļa M. Liepam izveidi vietā pie Latvijas Nacionālas operas, aicinot turpmākajā darba censties panākt objekta izcilu māksliniecisko kvalitāti.

Sēdi slēdz: plkst. 17.15

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

D.Baltiņa

J.Dambis

G.Princis

I.Staša – Šaršūne

I.Tapiņa

V.Valgums

Protokolēja: B.Mūrniece